

Sbor dobrovolných hasičů

Rozsáhlé požáry v Kuřimi (např. v roce 1768 vyhořelo při požáru 45 domů, v roce 1825 62 domy) posílily snahu kuřimských občanů zřídit spolek, který by měl organizovaně čelit požárům. Na podnět mladého učitele Josefa Blažka se na podzim roku 1874 sešli někteří kuřimští občané a radili se, jak postupovat organizovaně v boji proti požárům. Proto se již 5.června 1875 ustanovil valnou hromadou sbor dobrovolných hasičů v Kuřimi za účasti 23 kuřimských občanů. Starostou sboru byl zvolen Antonín Lazar, jeho zástupcem se stal František Dřeza, pokladníkem Jan Bouček, jednatelem Josef Blažek a náčelníkem sboru Eduard Orátor. Do vínku obdržel nově založený sbor od města Brna dřevěnou stříkačku, do které se musela voda nalévat. Za účelem zlepšení vybavení občané Kuřimi vybrali ve veřejných sbírkách 59 zl. 66 kr. Císař František Josef I. daroval kuřimským dobrovolným hasičům 80 zl. R. 1861 zakoupil sbor ruční stříkačku, neboť dřevěná stříkačka, do níž se musela voda nalévat nevyhovovala. Výnos z prvního hasičského plesu a příspěví pojišťoven a záložny rozšířily tyto finanční dary natolik, že umožnily dne 15.května 1881 zakoupit železnou ruční stříkačku. Dobrovolný hasičský sbor v Kuřimi kromě výjezdů k požárům pořádal také veřejná vystoupení. První krajský hasičský sjezd byl uspořádán v Kuřimi v létě roku 1885. Na tomto sjezdu byl svěcen prapor. Kmotrou hasičského praporu se stala paní Orátorová, která na jeho zakoupení darovala 100 zl. Náš prapor je nejstarším hasičským praporem na Moravě. Po dobu okupace byl uschován v domě Josefa Bartoše, kominického mistra v Kuřimi. To, že byl první hasičský sjezd na Moravě uspořádán v roce 1885 právě v Kuřimi, svědčí o tom, že již tehdy byl kuřimský sbor na svou dobu na výši a těšil se velké vážnosti. V roce 1895 zakoupili kuřimští hasiči druhý dvouproutý stroj. Po celou dobu až do první světové války byl kuřimský dobrovolný hasičský sbor hybnou silou společnosti (odborný tisk, pořádány hasičské sjezdy, valných hromad se zúčastňoval starosta obce i radní apod.). Po první světové válce došlo k obnovení hasičské činnosti. Život hasičského sboru byl v těchto letech čilý, sbor pořádal různé kulturní podniky jako plesy, věnečky, výlety, Martinské hody. Výnosy těchto podniků tvořily finanční základu k pořízení další modernější výzbroje a výstroje. Prostory bývalé staré radnice začaly být pro hasiče malé, a tak se začalo v roce 1934 uvažovat o postavení nového hasičského skladiště. Svě šedesátiny v roce 1935 slavil hasičský sbor již otevřením hasičské zbrojnice a velkým požárním cvičením. Vzhledem k rozrůstání se města o nová sídliště a tím zvyšujícím se požárnímu riziku byla v plánu města zahrnuta a do roku 1965 také zahájena výstavba nové požární zbrojnice. Zasluhou 1000 brigádnických hodin odpracovaných na stavbě kuřimskými hasiči byla tato zbrojnice dostavěna a 13.10.1968 slavnostně otevřena. Sbor dobrovolných hasičů působí v našem městě dodnes a jejich heslo „Bližnímu ku pomoci“ je platné i po více jak 135 letech jejich existence. Náčelníkem kuřimského sboru je Roman Dufek, jeho zástupcem Jan Hermann. Ve sboru je registrovaných dalších 26 dobrovolných hasičů. Další podrobnosti můžete o Sboru dobrovolných hasičů na stránkách <http://www.hasicikurim.websnadno.cz>.

Spolek vojenských vysloužilců (veteránů)

Spolek veteránů byl založen 9. ledna 1889. Prvním předsedou spolku byl František Orátor, místopředsedou František Dřeza. Veteráni měli svůj prapor s obrazem sv. Floriána, jako rytíře. Kmotrou praporu byla Justína Orátorová. Protektorem spolku byl Fr. Ser. Mlčoch, děkan kuřimský. Spolek měl 44 členů, vyrukoval vždy o Božím Těle, na svátek císaře Františka Josefa I., na sv. Floriána a o pohřbech svých členů. Zpočátku měli veteráni velení německé, od r. 1896 české. Jejich oblek se sestával z černých kalhot, tmavomodré blůzy a tuhé klobouku s tmavým, lesklým peřím. Spolek zanikl v r. 1914.

Spolek chovatelů drobného hospodářského zvířectva

Spolek byl založen v r. 1942 a přihlásilo se do něj 29 členů. Byly zřízeny odbory králíkářský, drůbežářský a kozařský. První výstava králíků byla uspořádána 5. a 6. června 1943. 10. a 11. května 1947 byla uspořádána druhá výstava, kde kromě králíků byli vystaveni i holubi a slepice. Z králíčích plemen chovaných kuřimany uvádíme např. angorského králíka, českého strakáče, moravského modrého, belgického obra zaječitého aj.

Od doby jeho založení uplynulo téměř 70 let. Mnohé se změnilo. Již téměř nikdo z nás nevlastní louky a pole, na kterých si sám produkuje krmení pro svá zvířata, máme moderní chovatelská zařízení, chovná zvířata jezdíme kupovat i do států, kam před léty nikdo z nás nesměl, na tisk rodokmenů máme počítačové programy a pro prezentaci svého spolku můžeme využívat internet. Něco však přece jen zůstalo – nadšení z činnosti, ke které potřebujete nejen chuť do práce, něco peněz, ale i notnou dávku trpělivosti a chovatelského umu. Výstavní činnost kuřimských chovatelů je dnes známa nejen v Jihomoravském kraji. Každoročně již po několik let pořádá základní organizace za velké podpory města Kuřimi podzimní místní výstavu. Z dřívějšího počtu cca 30 členů základní organizace zbylo už jen asi 20 a těch opravdových chovatelů ctících spolkovou činnost ještě méně. Zůstali už jen opravdu ti skalní jedinci – chovatelé, kteří se svého koníčku nikdy nevzdají a budou bojovat s úspěchy i neúspěchy, s chorobami, které dnes tak často chovy drobného zvířectva plení, s vlastními finančními možnostmi i s vlastním zdravím, které mnohdy chovatelskou zálibu ovlivní. Vzpomeňme tímto přítele Vincence Panovského, který byl organizovaným chovatelem téměř od počátku historie kuřimského spolku a v letošním roce ve věku 82 let zemřel. Úkolem a posláním kuřimského spolku chovatelů, dnes s názvem Základní organizace Českého svazu chovatelů Kuřim je chovatelská a výstavní činnost. A jak si vedeme? Posledním větším úspěchem kuřimských chovatelů je získání poháru za první místo v soutěži mezi spřátelenými organizacemi v rámci soutěžní výstavy v Kuřimi v říjnu 2010. Pokud vás naše činnost zajímá podrobněji, podívejte podívat na naše webové stránky www.chovatelekurim.cz. Chovu zdar !

Spolek chovatelů hovězího a vepřového dobytka

Tento spolek byl založen 19. září 1896. Prvním předsedou byl Josef Orátor, jednatelem a pokladníkem Eduard Orátor. Spolková místnost byla u Josefa Orátora. Spolek pořádal výstavy dobytka (koní, hříbat, býků, krav, jalovic, prasat, koz i drůbeže), a to v r. 1906, 1907, 1934 a 1943. Výstavy se konaly na tržišti v místě, kde stojí sokolovna. Poslední výstava se konala 20. července 1943 na sportovním hřišti (nynější nádraží). Tehdy vystavovali dobytek hospodáři z Kuřimi, Moravských Knínic, Drásova, Hradčan, Lomničky, Doubravníka, Sejřku, Oslavan aj. obcí.

Spolek chovatelů poštovních holubů, perut' 0242

Spolek byl založen 10. února 1946 a kromě Kuřimi v něm bylo sdruženo dalších 16 obcí. První závod holubů byla trat' Tábor – Kuřim a závodilo v něm 14 holubů. Spolek měl 30 členů, 650 holubů a 320 holoubat.

Kynologové

V roce 1958 se při základní organizaci Svazarm Kuřim ustanovil kynologický kroužek o sedmi členech. Zaměřovali se na výcvik služebních psů, prováděli zkoušky výkonu všestrannosti i speciální. V letech 1960-65 se každý rok účastnili celostátního přeboru. V roce 1962 se dokonce Jan Vaněrka stal mistrem republiky ve stopách (pachových pracích). Mezi lety 1966-1975 byl kynologický klub zařazen do Svazu chovatelů drobného hospodářského zvířectva. V té době si již 25 členů vybudovalo výcvikové zařízení v lokalitě pod Zárubou. Po roce 1975 kynologie přešla opět pod křídla Svazarmu, zlepšení organizačních a materiálních podmínek dalo vzniknout širší členské základně.

Současný Kynologický klub Kuřim se zabývá výchovou a výcvikem psů všech plemen, cvičí podle národních i mezinárodních zkušebních řádů, připravuje psy na zkoušky a pořádá různé akce, závody, předváděčky z výcviku psů. Více podrobností najdete na <http://www.kkkurim.websnadno.cz/>.

Včelařský spolek

Tento spolek byl založen v r. 1920. Prvním předsedou byl Eduard Rozkošný, řídící učitel. Ve spolku byli organizovaní nejprve včelaři kuřimští s 10 členy, mor. kníničtí se 13 členy, později k nim přistoupili včelaři z Jinačovic a Lipůvky.

Období mezi dvěma válkami bylo pro kuřimské včelaře velmi aktivním časem. Za ubývajícího století lípy kácené z důvodu zavedení elektřiny v Kuřimi se rozhodli členové spolku vysázet medonosné keře a stromy. Dále se snažili zavádět nové modernější metody jako např.

- zavedení nových tvarů úlů tzv. nízkoširokých místo dřívějších stojanů
- zakrmení včelstev na zimu roztokem cukru místo ponechání medu, které tak často včelám při dlouhé zimě přivodilo úplavice, což mohlo vést k úhynu včelstva
- zavedení plemenného chovu matek pro celý okrsek
- zakoupení a používání pomůcek pro společné hospodaření spolku: vah, lisu na mezistěny apod.

Kromě přivádění nových včelařských poznatků do praxe se včelaři pouštěli do dalších veřejně prospěšných činností - například spolek:

- pořádal včelařské přednášky pro veřejnost
- kurzy pečení medového pečiva
- propagoval „požívání medu školní mládeží“ v měšťanské škole tj. kromě mléčných dní děti měli v týdnu i dva dny medové
- uspořádal sbírku medu jako „dárku“ pro žáky obecné školy a Okresního domova v Tišnově
- organizoval odborný kurz o chovu matek v roce 1937

Po druhé světové válce se včelaři potýkali s několika problémy – nebyl cukr, a když, tak jen na příděl. Dne 27.7.1957 byl přejmenován Včelařský spolek v Kuřimi na Základní organizaci Československého svazu včelařů v Kuřimi. V současné době je předsedou včelařů v Kuřimi Lubomír Vozdecký. V roce 2005 měla Základní organizace Českého svazu včelařů v Kuřimi 25 členů s 390 včelstvy.

Rybáři

O kuřimských rybářích se nepodařilo téměř nic vypátrat. V minulosti byl v Kuřimi rybník pod zámkem, současný rybník Srpek byl dostavěn v roce 1969. Zachovaly se však i fotografie ze slovu tohoto rybníka v roce 1972.

Lovecká společnost (od r. 1951 lidová myslivecká společnost)

Společnost byla založena v r. 1925. Prvním jejím předsedou byl Martin Filka. Společnost měla 13 členů. Lovecké společnosti vznikaly až po r. 1848, kdy byla vyřknuta „zásada svobodné honby“. Před tím náleželo právo honební jen vrchnosti nebo městům dle nařízení císaře Ferdinanda II z 10. května 1628. Císař Josef II změnil patentem z 28. února 1786 toto nařízení tak, že právo honební mohlo být prodáno nebo pronajato kromě stavu selskému a měšťskému, aby tito lidé nezanedbávali hospodářství a řemeslo. Teprve revoluce v r. 1848 toto ustanovení zrušila.

V r. 1857 byla obecní honitba pronajata městu Brnu za 50 zl. ročně. Tehdy byl stav zvěře velmi ubohý, a proto se výbor vnitřního města Brna dne 19. března 1859 usnesl, že „ku zvášení honební zábavy a užitku z honby nasadí v obvodu kuřimského panství domácí slepice“. K tomuto účelu bylo vyhlédnuto místo v lesní trati „Marušce“, tam byla postavena kolna a příhradami pro každou kvočnu a bylo zakoupeno 164 kuřat. Hlídačem byl ustanoven bývalý hejtman veverského panství Jan Hornoch. Přes zimu byl chov přenášen do zámku v Kuřimi. Ale volné pěstování slepic v lese se nakonec nevydařilo. V noci z 21. na 22. září 1860 byl hlídač v boudě zamčen, dveře u slepičí kolny byly vypáčeny a značná část slepic a kapounů byla ukradena. Po této příhodě se městský okresní výbor brněnský usnesl chov lesních slepic zrušit. Zůstali kapouni, kohouti a slepice byli prodáni. Po Martinu Filkovi byl předsedou společnosti Jan Hejmala, od r. 1945 Ladislav Orátor a od r. 1950 opět Jan Hejmala. V r. 1950 měla společnost 17 členů a až do r. 1954 má pronajatu obecní honitbu. V r. 1949 se odstřelilo 250 zajíců, 1 300 králíků, 6 kusů srní 10 bažantů. Koroptve byly chráněny. Kuřimský katastr spadal pod Myslivecké sdružení Babí lom (náležel do spávy v Blansku) a částečně také pod myslivecké sdružení Ivanovice. MS Babí lom mělo od svého počátku v roce 1963 předsedu Ottu Pařízka, následoval jej do roku 1978 Jiří Páček a poslední 3 roky, tj. do konce roku 1993, kdy převzaly honitbu Lesy města Brna, Josef Pevný. Toto myslivecké sdružení mělo velké úspěchy, bylo několikrát vyhlášeno nejlepším na okrese Blansko. Za všechny myslivce jmenujme alespoň Jana Trucálka, Josefa Sedu, Oldřicha Veselského, Vladimíra Sladkého, Vladimíra Dvořáčka a Stanislava Michnu. V současné době na našem katastru provádí výkon práva myslivosti Myslivecké sdružení Malhostovice, Myslivecké sdružení Paseky - Jehnice, Ing. Jaroslav Dvořák (v honitbě Kuřimská hora).

Ovocnický spolek

Spolek byl založen 29. ledna 1948 dvanácti členy. Prvním předsedou spolku byl Em. Halouzka. Spolkovou místnost měli v hostinci u Mertů. Dne 1. a 2. listopadu 1949 byla uspořádána výstava jablek, hrušek a ořechů. Vystavovaného ovoce bylo 214 druhů, výstavců 50. Kuřimští vystavovali staré odrůdy jablek jako např. renetu zimní koženou, parménu zlatou nebo panenskou; z hrušek fíkovku, zelinku (šorpku) a kamenici; z nových odrůd byly zastoupeny z jablek ontaris, jonathan, z hrušek pařížanka. Spolek byl rozpuštěn 1. ledna 1950. Na ně v roce 1957 volně navázala organizace sdružující zahrádkáře v celé ČR - Český zahrádkářský svaz. V Kuřimi do devadesátých let 20. století fungovaly tři místní organizace, a to Kuřim – sever, Kuřim – jih a Kuřim – Podlesí. Nejdéle aktivní zůstala místní organizace na Podlesí, a to díky Ing. Stohlovi. Jednou za dva roky pořádali výstavu ovoce a zeleniny, která byla hojně navštěvovaná nejen kuřimskými občany.

Svaz zemědělství a lesnictví

Svaz byl založen v roce 1940, prvním předsedou byl Jan Kučera, svaz čítal 50 mužů a 60 žen. V r. 1945 byl přetvořen název svazu na Jednotný svaz českých zemědělců. Tento svaz však zanikl někdy v šedesátých letech.

Junák – svaz skautů a skautek ČR

Junák v Kuřimi vznikl po druhé světové válce, v letech 1945 – 1947 vedl oddíl Junáků v Kuřimi PhDr. Miloš Vitula, od r. 1947 – 1949 Miroslav Konečný. Chlapecký oddíl měl 2 družiny skautů a vlčat, dívčí oddíl mě 2 družiny skautek a světlušek. Jako klubovny využívali dřevěného domku po německém zajateckém táboře, postaveném na vybombardovaném místě na ulice Podhoří, někde nad silnicí mezi sokolovnou a studánkou sv. Jána. Klubovna sloužila také Svazarmu. V r. 1950 byl však Junák v celé republice státním režimem zrušen. V září 1963 byl založen chlapecký oddíl Pionýr a Zálesák. Ve dvou družinách bylo organizováno 20 chlapců, jejichž vedoucími se stali Ing. Ivan Procházka a Lubomír Tauš. V r. 1968 se tento oddíl začlenil do tehdejšího Českého Junáka – název byl v historii několikrát přejmenován. Současně byl založen i dívčí oddíl, jehož vedoucí byla Jana Komárková. V roce 1971 byl však Junák opět zrušen jako důsledek normalizace a družiny se rozplynuly v jednotné organizaci Pionýr. Činnost současného střediska Junáka byla obnovena dne 2.2.1990 zahajovací schůzkou bývalých členů oddílu Junáka v Kuřimi z let 1968 – 1971. Zprvu neměli vlastní prostory na schůzky jednotlivých družin, po dočasném využívání místností v budově bývalého OPBH na ulici Jungmannově, se začaly schůzky konat v pronajatých prostorách budovy MěDDM na ulici Otevřená. Po dostavbě vlastní klubovny (1993 - 2000) se veškerá činnost družin přemístila tam. Vedení střediska se ujal Petr Stražovský, chlapecký oddíl vedl ing Jiří Tauš a dívčí oddíl vedla Mgr. Ludmila Jízdna. V současné době má středisko Junáka v Kuřimi necelých 120 dětských i dospělých členů a tendence tohoto počtu se neustále zvyšuje. Vůdce střediska je ing Jiří Tauš, vůdce chlapeckého oddílu Hynek Slezák a vůdkyně dívčího oddílu Petra Fišáková DiS. Děti jsou organizovány do chlapeckého oddílu se 3 družinami a dívčího oddílu také se 3 družinami, každá o počtu průměrně 14 dětí. Družiny se schází 1 - 2x týdně. Družiny a středisko vede bez finančních nároků celkem 7 dospělých a 14 mladistvých. Mladiství jsou organizováni do Kmene roverů a rangers (od 15 do 18 let), dospělí do Kmene dospělých (nad 18 let). Členové střediska se pravidelně účastní skautských závodů jak pro starší skauty a skautky, tak i pro nejmladší členy a členky, soutěživost členů je podporována pořádáním vlastních závodů a turnajů. V době pracovního volna jsou pro děti pořádány 1 x měsíčně výlety – družinové a celostřediskové, v závislosti na roční době půl až dva a půl denní do blízkého i vzdálenějšího okolí. Za 15 let činnosti se uskutečnilo 14 letních táborů, z nichž třináct posledních členové strávili v pěkném prostředí rybníků u Horní Cerekve v okrese Pelhřimov. Toto tábořiště je již pro kuřimské skauty tradiční, neboť se zde konaly tábory skautů a skautek z našeho města v létech 1969 - 70.

Dále se účastní brigád jako bylo sázení stromků, čištění vodotečí od odpadků, pomoc při úklidu po povodních apod. Pravidelně se účastní i skautských soutěží - Svojsíkova závodu pro skauty a skautky, Závodu o putovní totem vlčat (chlapci do 10 let) a Závodu o putovní stužku světlušek (dívčata do 10 let). Každoročně pořádají ve městě Kuřimi Květinový den – Finanční sbírku pro Ligu proti rakovině, před Vánocemi pak zprostředkovávají roznášení Betlémského světla. Se stručným průřezem jejich činnosti je možno informovat se ve vývěsní skříňce na nám. Osvobození, podrobnější informace naleznete na: <http://www.skautkurim.cz>.

Aeroklub Kuřim

Byl založen 26. dubna 1946 a již v r. 1947 měl 130 členů. Členil se na odbor modelářský a plachtařský. Kuřimský aeroklub byl sloučen s tišnovským a vev. bítešským v Podhorácký aeroklub se sídlem v Tišnově. Na Čebínce bylo upraveno letiště a hangár a v r. 1948 bylo započato s létáním, když ministerstvo národní obrany přidělilo Podhoráckému aeroklubu 2 kluzáky a 1 školní větroň. 11. dubna 1948 byl proveden křest letadel na náměstí v Kuřimi. Kuřimská skupina se v roce 1949 odtrhla od Podhoráckého aeroklubu a začlenila se do závodního aeroklubu T.O.S. v Kuřimi. Informace o jeho další činnosti a zániku však nebyly nalezeny.

Československý červený kříž

Čsl. červený kříž byl v Kuřimi založen 8. ledna 1950 a přihlásilo se do něho 170 členů, z nichž 50 členů bylo vyškoleny na samaritány, a 15 na dobrovolné sestry červeného kříže. Místní skupina měla t.č. jen dvoje nosítka a 7 brašen. V Kuřimi se dobrovolně přihlásilo 250 dárců krve. Za všechny vzpomeňme Jaroslava Hladíka, Blažeje Krejčího, Oldřicha Chronce, Věru Odehnalovou, Miladu Foukalovou a Květoslavu Chlupovou.

Družstevní prádelna

Prádelna byla zřízena ve dvoře fary a 22. února 1950 v ní byl zahájen provoz. Zařízení této prádelny stálo 70 000 Kčs kromě práce, kterou členky vykonaly zdarma.

Organizace invalidů

V roce 1960 vznikla samostatná organizace Svaz invalidů v Kuřimi. Sdružovala tělesně postižené, vnitřně postižené, zrakově a sluchově postižené. Pravidelné schůzky se konaly v Dělnickém domě. Svaz invalidů byl součástí Národní fronty. Prvním předsedou se na ustavující schůzi stal pan Vlček, po něm následovali postupně pánové Tvrz, Hakl, paní Janků a pan Janda. Postižení se snažili podle vlastních sil pomáhat i při rozvoji a zvelebování města tj. podíleli se na úklidu, kosení trávníků, brigádách na bazénu, instalaci dřevěných laviček a sběru léčivých rostlin. V roce 1990 se ze Svazu invalidů stalo Sdružení zdravotně postižených v ČR, které se skládá ze čtyř skupin: Svaz postižených civilizačními chorobami, Svaz tělesně postižených, Svaz neslyšících a nedoslýchavých a Společnost nevidomých a slabozrakých. V Kuřimi v současné době funguje Svaz postižených civilizačními chorobami v České republice, o.s. a jejím předsedou je Ing. Jiří Gross.

Spokojené Díly o.s.

Občanské sdružení Spokojené Díly, vzniklo dnem 15.10.2007 registrací u ministerstva vnitra. Základní cíle sdružení jsou chránit a rozvíjet přírodní, kulturní a civilizační hodnoty lokality Díly za Sv. Jánem a území obce Kuřim a podporovat kvalitu života obyvatel obce.

Předsedou sdružení je Ing. Květoslav Pazourek, místopředsedou Roman Doležal a ostatními členy výkonného výboru jsou Martin Nawrath, Leo Zavadil.

Podrobnosti o jejich aktivitách (cyklozávody, drakiády, táboráky, vánoční zpívání apod.) je možné shlédnout na stránkách www.spokojene-dily.cz/

Občanské sdružení Kuřim – Podlesí

Občanské sdružení se zabývá zdravým bydlením na Podlesí, územním plánem Kuřimi apod.

Občanské sdružení pro realizaci silničního obchvatu města Kuřimi

Občanské sdružení prosazující variantu rychlostní komunikace R43 tzv. Jižní obchvat města Kuřimi vzniklo v roce 2009. Jejich zástupcem je Miloslav Kolařík. Další podrobnosti z činnosti tohoto sdružení naleznete na stránkách www.jizniobchvat.cz